Torstai 11. maaliskuuta 2021

P9_TA(2021)0090

Lasten oikeudet

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. maaliskuuta 2021 lasten oikeuksista lapsen oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa silmällä pitäen (2021/2523(RSP))

(2021/C 474/16)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 20. marraskuuta 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista,

— ottaa huomioon YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommentit ([1]),

— ottaa huomioon lasten vaihtoehtoista hoitoa koskevat YK:n suuntaviivat ([2]),

— ottaa huomioon heinäkuussa 2019 julkaistun YK:n maailmanlaajuisen tutkimuksen vankeudessa olevista lapsista,

— ottaa huomioon 15. huhtikuuta 2020 julkaistun YK:n selonteon covid-19-pandemian vaikutuksista lapsiin sekä EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden johdolla laaditun positiivisen vastineen, jonka allekirjoitti 173 valtiota,

— ottaa huomioon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) 19. lokakuuta 2020 muotoileman toimenpidelinjauksen covid-19-pandemian vaikutuksesta maahanmuuttajiin ja heidän lapsiinsa,

— ottaa huomioon 1. helmikuuta 2012 hyväksytyn Euroopan neuvoston ministerikomitean julkilausuman romanivastaisuuden ja romaneihin kohdistuvan rasistisen väkivallan lisääntymisestä Euroopassa,

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 ja 5 kohdan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ”perusoikeuskirja”,

— ottaa huomioon lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU ([3]) (lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva direktiivi),

— ottaa huomioon prosessuaalisia oikeuksia koskevat EU:n direktiivit ([4]),

— ottaa huomioon 20. helmikuuta 2013 annetun komission suosituksen ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre” ([5]),

— ottaa huomioon lapsityön poistamisen kansainvälisen teemavuoden 2021 ja lapsityövoiman käyttöä koskevan komission nollatoleranssin,

— ottaa huomioon 12. huhtikuuta 2017 annetun komission tiedonannon lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä ([6]),

---

([1]) Yleiskommentti nro 5 lapsen oikeuksien yleissopimuksen yleisistä täytäntöönpanotoimenpiteistä, yleiskommentti nro 6 ilman huoltajaa olevien ja huoltajastaan eroon joutuneiden lasten kohtelusta alkuperämaan ulkopuolella, yleiskommentti nro 10 lasten oikeuksista nuoriso-oikeudessa, yleiskommentti nro 12 lapsen oikeudesta tulla kuulluksi, yleiskommentti nro 13 lapsen oikeudesta olla joutumatta väkivallan kohteeksi, yleiskommentti nro 14 lapsen oikeudesta saada etunsa otetuksi ensisijaisesti huomioon, yleiskommentti nro 15 lapsen oikeudesta nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta ja yleiskommentti nro 16 valtion velvoitteista, jotka koskevat yrityssektorin vaikutusta lasten oikeuksiin.

([2]) Kuten YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa A/Res/64/142, 24. helmikuuta 2010, on vahvistettu.

([3]) EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1.

([4]) Erityisesti rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä 11. toukokuuta 2016 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800 (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1.), oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20. lokakuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1.) ja tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22. toukokuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1.).

([5]) EUVL L 59, 2.3.2013, s. 5.

([6]) COM(2017)0211.

— ottaa huomioon 8. kesäkuuta 2017 annetut neuvoston päätelmät lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä,

— ottaa huomioon komission antamat tiedonannot tasa-arvon unionin rakentamiseksi seuraavalle Euroopan komissiolle 2019–2024 laadittujen poliittisten suuntaviivojen mukaisesti ([7]),

— ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon uhrien oikeuksia koskevasta EU:n strategiasta (2020–2025) ([8]),

— ottaa huomioon 26. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman lasten oikeuksista YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 30. vuosipäivän yhteydessä ([9]),

— ottaa huomioon 3. toukokuuta 2018 antamansa päätöslauselman lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä ([10]),

— ottaa huomioon 12. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman tarpeesta laatia vahvistettu vuoden 2020 jälkeinen EU:n strateginen puitekehys romanien osallisuutta edistäville kansallisille strategioille ja tehostaa romanivastaisuuden torjuntaa ([11]),

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman romanien kansallisten integrointistrategioiden täytäntöönpanosta: romanitaustaisiin henkilöihin kohdistuvien kielteisten asenteiden torjunta Euroopassa ([12]),

— ottaa huomioon komissiolle osoitetun kysymyksen lasten oikeuksista lapsen oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa silmällä pitäen (O-000007/2021 – B9–0007/2021),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan,

— ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että lapsi on ennen kaikkea lapsi riippumatta siitä, mikä lapsen etninen alkuperä, sukupuoli, kansalaisuus, sosiaalinen tai taloudellinen tausta, valmiudet tai maahanmuuttajastatus tai kotipaikka-asema on, ja että lapsi tarvitsee erityistä suojelua ja lapsilla on oikeus nauttia kaikista oikeuksista, jotka on kirjattu YK:n yleissopimukseen lapsen oikeuksista;

B. katsoo, että lapsen etu on otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa häntä ja hänen fyysistä ja henkistä hyvinvointiaan koskevissa toimissa ja päätöksissä;

C. ottaa huomioon, että lapsilla on oikeus osallistavaan, kohtuuhintaiseen varhaiskasvatukseen, laadukkaaseen hoitoon ja vapaa-aikaan; ottaa huomioon, että lapsilla ja erityisesti heikommista lähtökohdista tulevilla lapsilla on oikeus suojeluun köyhyyttä vastaan ja erityistoimenpiteisiin yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi ja syrjinnän ja erottelun torjumiseksi koulutuksessa; ottaa huomioon, että investoiminen varhaislapsuuden kehitykseen on erittäin tuottavaa taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta;

D. ottaa huomioon, että ennen covid-19-pandemian puhkeamista lasten eläminen äärimmäisessä köyhyydessä oli kaksi kertaa todennäköisempää kuin aikuisten ([13]); ottaa huomioon, että pandemian seurauksena kansallisen köyhyysrajan alapuolella elävien lasten määrän arvioidaan kasvavan jopa 117 miljoonalla ja moniulotteisessa köyhyydessä elävien lasten määrän arvioidaan kasvaneen noin 150 miljoonalla ([14]); ottaa huomioon, että meneillään oleva pandemia on entisestään kärjistänyt eriarvoisuutta ja lisännyt lasten äärimmäisen köyhyyden riskiä verrattuna covid-kriisiä edeltävään aikaan, jolloin joka neljäs lapsi Euroopassa oli köyhyysvaarassa;

([7]) Erityisesti 24. marraskuuta 2020 annettu tiedonanto ”Kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma 2021–2027” (COM(2020)0758), 18. syyskuuta 2020 annettu tiedonanto ”Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025” (COM(2020)0565), 5. maaliskuuta 2020 annettu tiedonanto ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152) ja 12. marraskuuta 2020 annettu tiedonanto ”Tasa-arvon unioni: hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025” (COM(2020)0698).

([8]) COM(2020)0258.

([9]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0066.

([10]) EUVL C 41, 6.2.2020, s. 41.

([11]) EUVL C 449, 23.12.2020, s. 2.

([12]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0229.

([13]) Eurostatin tiedote, ”EU children at risk of poverty or social exclusion”, 5. maaliskuuta 2020.

([14]) Unicefin esite ”Impact of COVID-19 on multidimensional child poverty”, syyskuu 2020; https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/

Torstai 11. maaliskuuta 2021

E. toteaa, että koulujen sulkeminen pandemian seurauksena on vaikuttanut maailmanlaajuisesti jopa 1,6 miljardiin lapseen ja arviolta ainakin 24 miljoonaa oppilasta saattaa tämän vuoksi keskeyttää koulunkäynnin ([15]); ottaa huomioon, että maailmanlaajuisesti 370 miljoonaa lasta, joista monille kouluateriat ovat keskeisiä päivittäisen ravitsemuksen lähteitä, on menettänyt keskimäärin 40 prosenttia kouluaterioista sen jälkeen kun covid-19-rajoitukset sulkivat luokkahuoneiden ovet ([16]); ottaa huomioon, että koulujen sulkemiset ja koulutusmahdollisuuksia rajoittavat toimenpiteet vaikuttavat erityisesti sosioekonomisesti heikommista lähtökohdista tuleviin lapsiin, erityisesti tyttöihin ja vammaisiin lapsiin, sekä kouluissa että etäopetuksessa;

F. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on vaikuttanut vakavasti koulutusta koskevaan oikeuteen; ottaa huomioon, että vaikka koulutuspolitiikka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden toimivaltaan, covid-19-pandemia ja eriarvoisuus, jota se on aiheuttanut koulutuksessa, muodostavat yhteisen haasteen, joka edellyttää unionin yhteistä lähestymistapaa, toimintalinjoja ja välineitä;

G. ottaa huomioon, että Eurostatin ([17]) tutkimukset osoittavat, että 88,3 prosenttia EU:n lapsista, jotka olivat vuonna 2018 yli kolmevuotiaita ja alle kouluvelvollisuusikäisiä, olivat virallisesti järjestetyssä lastenhoidossa, mikä osoittaa, että lasten päivähoitopalveluja on lisättävä, sillä nämä ovat tärkeä väline lasten kognitiivisen ja sosiaalisen kehityksen tukemiseksi varhaisesta iästä lähtien;

H. ottaa huomioon, että etäopetus ei ole edelleenkään mahdollista yli kahdelle kolmasosalle lapsista kaikkialla maailmassa internetyhteyden puuttumisen vuoksi; ottaa huomioon, että etäopetus on korostanut koulutuskuilua ja digitaalista kuilua monissa EU:n jäsenvaltioissa ja muualla maailmassa ja se vaikuttaa lasten mahdollisuuksiin elämässä sekä heidän fyysiseen ja henkiseen terveyteensä, ja toteaa, että digitaalinen kuilu vaikuttaa erityisesti nuoriin tyttöihin ja haavoittuvassa asemassa oleviin tai rodullistettuihin ryhmiin kuuluviin nuoriin;

I. ottaa huomioon, että maailmanlaajuisesti yksi neljästä 15–19-vuotiaasta tytöstä ei ole koulutuksessa tai työssä, kun vastaava luku pojilla on yksi kymmenestä; ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ovat keskeisessä asemassa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa ([18]);

J. ottaa huomioon, että lapset näyttävät säästyneen nykyisen maailmanlaajuisen pandemian vakavimmilta terveysvaikutuksilta; ottaa huomioon, että covid-19-kriisillä on kuitenkin äärimmäisen suuri vaikutus lapsiin ja se on kasvava ja suora uhka heidän hyvinvoinnilleen ja kehitykselleen, myös heidän mielenterveytensä kannalta; ottaa huomioon, että vaikutukset kohdistuvat erityisesti heikommista lähtökohdista tuleviin lapsiin, ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin ja vähemmistöihin kuuluviin lapsiin, kuten romanilapsiin; ottaa huomioon, että tämänhetkisten arvioiden mukaan noin 1,2 miljoonaa lasta ja 56 700 äitiä voisi kuolla seuraavien kuuden kuukauden aikana pelkästään siksi, että perustoimet, kuten tavanomaisten terveydenhuoltopalvelujen saatavuus, häiriintyvät; toteaa, että terveyspalvelujen riittämätön saatavuus voi vaikuttaa kaikkiin elämänaloihin ([19]);

K. toteaa, että itsemurhien määrä on kasvanut monissa EU:n jäsenvaltioissa; toteaa, että EU:n nuorten keskuudessa hiljattain tehdyn tutkimuksen mukaan lähes joka viides nuori vastasi kärsivänsä mielenterveysongelmista tai -oireista, kuten masennuksesta tai ahdistuksesta ([20]); ottaa huomioon, että YK on varoittanut maailmanlaajuisesta mielenterveyskriisistä ja että toimien toteuttamatta jättämisestä voi aiheutua tuhoisia sosiaalisia ja taloudellisia kustannuksia yhteiskunnalle, sillä lapset ja nuoret ovat suurimmassa vaarassa ([21]);

([15]) https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/

([16]) Unicefin tutkimustoimisto – Innocenti and the World Food Programme, valmisteluasiakirja "COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures in children's nutrition", tammikuu 2021.

([17]) Eurostat, "Living conditions in Europe", 2018.

([18]) Unicef, "Global annual results report 2019: Gender equality".

([19]) FAO, IFAD, UNICEF, WFP ja WHO, "The State of Food Security and Nutrition in the World 2020", 2020.

([20]) ChildFund Alliance, Eurochild, Save The Children, UNICEF ja World Vision, "Our Europe. Our Rights. Our Future", tammikuu 2021.

([21]) https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882

L. katsoo, että kansallisten lastensuojelujärjestelmien puutteet ja jäsenvaltioiden välisten yhteistyömekanismien puute voivat osaltaan lisätä sosiaalista syrjäytymistä sekä lasten, erityisesti vailla vakituista asuinpaikkaa olevien lasten, hyväksikäyttöä; ottaa huomioon, että jonkinasteisesta syrjinnästä on raportoitu viranomaisten soveltamien menettelyjen ja käytäntöjen seurauksena lapsia koskevissa rajat ylittävissä perhekiistoissa ([22]); ottaa huomioon, että vihjelinjoilta on raportoitu myös lapsikaappauksiin liittyvien puhelujen määrän lisääntymisestä erityisesti viime kuukausina, mikä johtuu nykyisten kansainvälisten perhekonfliktien pahenemisesta;

M. ottaa huomioon, että edistymistä ihmiskaupan torjunnassa koskevan komission viimeisimmän kertomuksen ([23]) mukaan lähes neljännes kaikista rekisteröidyistä uhreista oli lapsia kaikissa jäsenvaltioissa;

N. ottaa huomioon, että 152:ta miljoonaa lasta käytetään lapsityövoimana maailmassa ja noin 73:a miljoonaa näistä lapsista koskee jokin lapsityövoiman käytön pahimmista muodoista: orjatyö, vaarallinen työ tai seksuaalinen hyväksikäyttö ([24]); ottaa huomioon, että komissio on julistanut lapsityövoiman nollatoleranssin poliittiseksi painopisteeksi, jota on noudatettava;

O. ottaa huomioon, että joka kolmannen tytön sukuelimet silvotaan ja yksi viidestä joutuu naimisiin ollessaan vielä lapsi; ottaa huomioon, että naisten sukuelinten silpominen on kansainvälisesti tunnustettu ihmisoikeusrikkomus; ottaa huomioon, että lapsiavioliitot ovat edelleen ongelma joissakin jäsenvaltioissa ja että niillä on tuhoisa vaikutus tyttöjen ja naisten oikeuksiin ja terveyteen sen lisäksi, että ne aiheuttavat vakavan riskin raskauden aikaisista komplikaatioista ja altistavat tytöt seksuaaliselle hyväksikäytölle, perheväkivallalle ja jopa kunniamurhille;

P. ottaa huomioon, että pandemian ja siitä johtuvien sulkutoimien seurauksena perheväkivalta ja sukupuoleen perustuva väkivalta sekä Europolin viimeisimmän raportin ([25]) mukaan verkossa, sekä näkyvässä verkossa että anonyymiverkossa, tapahtuva lasten seksuaalinen hyväksikäyttö on lisääntynyt EU:ssa; ottaa huomioon, että 70–85 prosenttia hyväksikäytetyistä lapsista tuntee hyväksikäyttäjänsä ja että valtaosassa tapauksia hyväksikäyttäjä on ihminen, johon uhri luottaa ([26]); ottaa huomioon, että myös muut riskit, jotka liittyvät verkossa vietetyn ajan pitenemiseen, kuten verkkokiusaaminen, ovat kasvaneet näiden sulkutoimien vuoksi;

Q. ottaa huomioon, että vammaiset lapset ovat haavoittuvassa asemassa ja voivat kokea sosiaalista syrjäytymistä, eristämistä, syrjintää ja palvelujen saatavuuden heikkenemistä; ottaa huomioon, että heitä todennäköisemmin laiminlyödään tai käytetään seksuaalisesti tai muuten hyväksi; ottaa huomioon, että vammaisilla lapsilla on suuremmat terveydenhuoltotarpeet ja suurempi riippuvuus yhteisöperustaisista palveluista ([27]);

R. ottaa huomioon, että vuonna 2019 turvapaikanhakijoista 30,3 prosenttia oli lapsia, mikä tarkoitti 207 215 lasta EU:ssa; ottaa huomioon, että 7,1 prosenttia näistä lapsista oli ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ([28]); ottaa huomioon, että monet lapset joutuvat EU:n ulkorajoilla tai EU:n ulkopuolella humanitaarisiin tilanteisiin, joita ei voida hyväksyä; ottaa huomioon, että ilman huoltajaa saapuvat lapset muodostavat erittäin haavoittuvassa asemassa olevan ryhmän, johon kohdistuu erilaisia riskejä, mukaan lukien rikollisverkostojen uhriksi joutuminen, väkivalta, riisto ja hyväksikäyttö, EU:hun suuntautuvilla ja sen sisällä kulkevilla muuttoreiteillä ([29]); ottaa huomioon, että maahanmuuttajalapsilta evätään usein kotouttamis- ja osallisuustoimenpiteiden, suojelun ja sosiaaliturvan saatavuus; ottaa huomioon, että ilman huoltajaa saapuvat turvapaikkaa hakevat lapset, jotka täyttävät 18 vuotta, kohtaavat erityisiä haasteita, koska heidän on usein poistuttava lapsille tarkoitetusta majoituspaikastaan; ottaa huomioon, että kansainvälistä suojelua hakevat lapset saattavat kärsiä lopullisen päätöksen saamisen viivästyessä;

([22]) Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. marraskuuta 2018 Saksan lastensuojeluviraston (Jugendamt) roolista rajatylittävissä perhekiistoissa (EUVL C 363, 28.10.2020, s. 107).
([23]) COM(2020)0661.
([24]) ILO, "Global estimates of child labour: Results and trends, 2012-2016", 2017.
([25]) https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic
([26]) https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport
([27]) https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/
([28]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics
([29]) Ihmisten salakuljetusta tutkiva eurooppalainen keskus (EMSC), 4. vuotuinen toimintakertomus.

Torstai 11. maaliskuuta 2021

S. ottaa huomioon, että Euroopan yhteisessä turvapaikkajärjestelmässä vahvistettujen lapsia koskevien erityisten suojatoimien ja menettelytakeiden täytäntöönpanossa on merkittäviä eroja ja puutteita ja että jäsenvaltioiden välillä on vaihtelua esimerkiksi siltä osin kuin on kyse lasten mahdollisuudesta jäädä perheenjäsentensä ja/tai huoltajiensa luokse ilman vapaudenmenetystä, ja erityisesti, kun kyse on perheenyhdistämisestä neuvoston direktiivin 2003/86/EY ([30]) mukaisesti, vastaanotto-olosuhteista, laillisten edustajien ja huoltajien nimeämisestä sekä lapsiystävällisen tiedon, terveys- ja sosiaalipalvelujen ja koulutuksen saatavuudesta;

T. ottaa huomioon, että myös EU:ssa syntyy edelleen valtiottomia lapsia ja he jäävät edelleen perusoikeuksien ulkopuolelle; ottaa huomioon, että arviolta 200 miljoonalla lapsella maailmassa ei ole syntymätodistusta, mikä lisää valtiottomuuden riskiä ja asettaa heidät huonompaan asemaan oikeuksien ja palvelujen saamisessa; ottaa huomioon, että lapsen oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen 7 artiklassa vahvistetaan lapsen oikeus saada kansalaisuus ja tulla rekisteröidyksi välittömästi syntymän jälkeen;

U. ottaa huomioon, että lapset ovat kaikkein haavoittuvimpia ilmastonmuutoksen vaikutuksille, sillä ilmastonmuutos vaikuttaa heidän elinajanodotteeseensa, terveyteensä, oikeuteensa koulutukseen ja oikeuteensa saada suojelua ja aiheuttaa pakkomuuttoa alueilla, jotka ovat alttiita luonnonkatastrofeille; ottaa huomioon, että ympäristöriskit ovat syynä joka neljänteen lapsikuolemaan ([31]);

V. ottaa huomioon, että lasten osallistuminen EU:n sisäiseen ja ulkoiseen poliittiseen päätöksentekoon on edelleen vähäistä; katsoo, että olisi pantava täytäntöön järjestelmällisiä tapoja sisällyttää oikeuksiin perustuva lasten osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon EU:n, kansallisella ja paikallisella tasolla; ottaa huomioon, että lapsilla on oikeus osallistua demokraattiseen toimintaan ja päätöksiin, jotka vaikuttavat heihin suoraan tai välillisesti; ottaa huomioon, että kaikkein marginalisoiduimmilla ja syrjäytyneimmillä ryhmillä on vielä vähemmän mahdollisuuksia osallistua politiikkaan ja päätöksentekomenettelyihin;

W. ottaa huomioon, että EU:ssa on edelleen huomattava määrä lapsia otettuna säilöön; ottaa huomioon, että YK:n lapsen oikeuksien komitea on selventänyt, että lapsia ei pitäisi koskaan pitää säilössä maahanmuuttoasioissa eikä vangitsemista voida koskaan perustella lapsen etuun vedoten pakolaisista ja muuttajista 19. syyskuuta 2016 annetun New Yorkin julkilausuman mukaisesti; katsoo, että jäsenvaltioiden on tarjottava säilöönotolle asianmukaisia inhimillisiä ja muita vaihtoehtoja, mukaan lukien sen varmistaminen, että covid-19-toimenpiteet eivät koskaan johda lasten säilöönottoon; katsoo, että jäsenvaltioiden olisi kerättävä järjestelmällisesti eriteltyjä tietoja lasten säilöönotosta muuttoliikkeen yhteydessä, kun taas komission olisi kannustettava näiden tietojen vertailukelpoisuuteen Eurostatin kautta;

X. ottaa huomioon, että pandemia on vaikuttanut erityisesti suljettuihin laitoksiin sijoitettuihin lapsiin; toteaa, että sulkutoimet pahentavat psykiatrisissa laitoksissa ja sosiaalihuollon laitoksissa, orpokodeissa, pakolaisleireissä, säilöönottokeskuksissa ja muissa suljetuissa laitoksissa asuvien lasten haavoittuvuutta; ottaa huomioon, että näihin tiloihin sijoitettuihin lapsiin kohdistuvat väkivaltaisuudet jäävät todennäköisesti havaitsematta ja että lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut ovat ylikuormitettuja ja niiden tarjonta on häiriintynyt;

Y. ottaa huomioon, että yleisessä tietosuoja-asetuksessa ([32]) todetaan, että lapset ansaitsevat erityistä suojelua henkilötietojensa osalta ja että heille on esitettävä heitä koskevat tiedot lapsille soveltuvalla kielellä; katsoo, että lasten pääsyn sosiaalisen median alustoihin on kuljettava käsi kädessä heidän digitaaliteknologian ymmärryksensä kehittymisen kanssa; katsoo, että digitaalisen koulutuksen, digitaalisen lukutaidon ja digitaalisten taitojen edistäminen on keskeistä sosiaalisen median väärinkäytön torjumiseksi erityisesti silloin, kun alaikäiset käyttäjät käyttävät alustoja, jotka eivät edellytä iän todentamista, haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, erityisesti lasten, suojelemiseksi;

1. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen laatia lapsen oikeuksia koskeva uusi kattava strategia kymmenen vuotta lapsen oikeuksia koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2011 jälkeen; kehottaa laatimaan asianmukaisia lainsäädäntöehdotuksia ja muita ehdotuksia sekä sitovia ja ei-sitovia EU:n välineitä lasten kohtaamiin haasteisiin vastaamiseksi;

([30]) Neuvoston direktiivi 2003/86/EY, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, oikeudesta perheenyhdistämiseen (EUVL L 251, 3.10.2003, s. 12).

([31]) Unicef, "Reimagining our Future: Building Back Better from COVID-19", kesäkuu 2020.

([32]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

2. korostaa, että lapsi on ennen kaikkea lapsi riippumatta siitä, mikä lapsen etninen alkuperä, sukupuoli, kansalaisuus tai sosiaalinen ja taloudellinen tausta, valmiudet tai maahanmuuttajastatus tai kotipaikka-asema on, ja että lapsen etu on otettava huomioon kaikissa lapsia koskevissa EU:n toimintapolitiikoissa, menettelyissä ja toimissa;

3. kehottaa uudelleen komissiota sisällyttämään lapsen oikeuksia koskevaan EU:n strategiaan kaikki määräykset, jotka on esitetty 26. marraskuuta 2019 annetussa parlamentin päätöslauselmassa lapsen oikeuksista YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 30. vuosipäivän yhteydessä;

4. korostaa, että EU:n strategiassa on noudatettava sukupuolten tasa-arvoon perustuvaa lähestymistapaa ja otettava huomioon sukupuolinäkökulma kaikilla ohjelmasuunnittelun aloilla, keskityttävä tyttöjen hyvinvointiin ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen, vastattava heidän erityistarpeisiinsa ja tunnustettava heidän oikeutensa;

5. korostaa, että strategiassa olisi kehotettava jäsenvaltioita osoittamaan kaikki tarvittavat resurssit lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen tehokkaaseen täytäntöönpanoon; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita puuttumaan rakenteelliseen eriarvoisuuteen ja asettamaan etusijalle julkiset investoinnit koulutukseen, terveydenhuoltoon, asumiseen, perheiden tukemiseen ja lastenhoitoon sekä investoimaan laadukkaisiin yleispalveluihin, jotka tavoittavat kaikki lapset; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan sosiaalipalvelujen työntekijöiden valmiuksia, jotta voidaan tukea lapsia ja perheitä, joilla on erityisiä haasteita, ja tukea etulinjan toimijoita lastensuojelupalveluissa;

6. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan jokaiselle lapselle oikeuden koulutukseen ja ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joilla torjutaan ja ehkäistään koulunkäynnin keskeyttämistä ja varmistetaan sukupuolten tasapuolinen pääsy laadukkaaseen, osallistavaan koulutukseen varhaislapsuudesta nuoruuteen, myös romanilapsille, vammaisille lapsille, valtiottomille ja muuttajalapsille sekä humanitaarisissa hätätilanteissa eläville lapsille;

7. korostaa, että digitaalinen koulutus ei saisi koskaan pysyvästi korvata lähiopetusta etenkään silloin, kun teknologian saatavuus on rajallista, ja että sitä olisi käytettävä vain hyvin vaikeina aikoina, kuten pandemioiden yhteydessä, tai tavalla, joka täydentää henkilökohtaista lähiopetusta; kehottaa komissiota tekemään perusteellisen arvioinnin siitä, miten kriisi on vaikuttanut koulutusta koskevaan oikeuteen, ja esittämään jäsenvaltioille suosituksia tämän analyysin tulosten perusteella;

8. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityisiä turvallista koulunkäyntiä koskevia toimenpiteitä, mukaan lukien hygieniatarvikkeiden tarjoaminen ja tiedon jakaminen lapsiystävällisellä tavalla käsienpesusta ja muista hygieniatoimenpiteistä covid-19-pandemian aikana;

9. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan oikeuden osallistavaan koulutukseen ja varmistamaan, että saatavilla on kattavaa ja ikätasolle sopivaa tietoa seksistä ja seksuaalisuudesta, ja varmistamaan pääsyn seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuoltoon ja ihmissuhdekasvatukseen; muistuttaa, että tämän alan koulutus on tarpeen, jotta voidaan varmistaa lasten täysimittainen koulutus ja suojelu komission viimeisimmän kertomuksen mukaisesti;

10. kehottaa uudelleen EU:ta tehostamaan toimiaan kaikenlaisen lapsiin kohdistuvan väkivallan ja syrjinnän lopettamiseksi, mukaan lukien fyysinen, seksuaalinen, taloudellinen ja psykologinen väkivalta, vammat, hyväksikäyttö, laiminlyönti, huono kohtelu ja hyväksikäyttö sekä verkossa että sen ulkopuolella, pakkoavioliitto, ihmiskauppa, muuttajalasten riisto ja hyväksikäyttö, kidutus, kunniamurhat, naisten sukuelinten silpominen, insesti, koulun keskeyttäminen pakosta ja lasten käyttö sotilaina; korostaa, että lapsen oikeuksia koskeva EU:n strategia on otettava huomioon kaikissa lasten oikeuksia koskevissa lainsäädäntöaloitteissa ja muissa kuin lainsäädäntöaloitteissa, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus lasten suojelemisessa väkivallalta, ihmiskaupalta ja hyväksikäytöltä; kehottaa komissiota julkaisemaan kyseisiä ehdotuksia koskevan aikataulun ja varmistamaan samalla asianmukaisen ja tehokkaan seurantamekanismin avulla, että sen suositukset pannaan täytäntöön;

11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lopettamaan lainsäädännössä ja käytännössä kaiken lapsityövoiman käytön ja kaikenlaisen muun työn, joka voi vahingoittaa lasten terveyttä ja turvallisuutta; korostaa, että tähän ongelmaan on puututtava kiireellisesti, kun otetaan huomioon covid-19-kriisin vaikutus heikoimmassa asemassa oleviin, joiden tulot ovat romahtaneet ja jotka eivät ole saaneet sosiaalista suojelua, minkä seurauksena yhä useammat lapset joutuvat tekemään työtä; kehottaa siksi komissiota sisällyttämään lasten oikeudet tulevaan EU:n kestävän hallinnon kehykseen, mukaan lukien EU:n pakollinen huolellisuusvelvoite, ja tukemaan kolmansia maita yhteistyöohjelmien avulla lapsityön poistamisessa; suosittaa, että otetaan käyttöön monialainen pakollinen huolellisuusvelvoite ja varmistetaan, että kaikki EU:n toimintapolitiikat ovat lapsiystävällisiä, sitoutumalla toteuttamaan ihmisoikeuksien ennakko- ja jälkikäteisvalvontaa;

Torstai 11. maaliskuuta 2021

12. kehottaa komissiota ja komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa tehostamaan toimia aseellisista selkkauksista kärsimään joutuviin lapsiin kohdistuvien vakavien rikkomusten ehkäisemiseksi ja lopettamiseksi; on erittäin huolissaan siitä, että lapset osallistuvat aseellisiin ryhmiin ja heidän värväyksensä tapahtuu usein silloin, kun lapsilla ei ole muita vaihtoehtoja; korostaa, että on tärkeää edistää lasten oikeuksia aseellisissa selkkauksissa koskevaa toimintasuunnitelmaa EU:n ulkoisessa toiminnassa sekä terrorismin torjunnassa ja turvallisuustoimissa ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman mukaisesti sisällyttämällä se poliittiseen vuoropuheluun, yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan (YTPP) operaatioihin, turvallisuusalan uudistuksiin ja sovitteluun; kehottaa komissiota ja korkeaa edustajaa / varapuheenjohtajaa perustamaan EU:n edustustoihin erityisiä lastensuojeluvastaavien toimia ja yksiköitä; kehottaa jäsenvaltioita suojelemaan lapsia, jotka voidaan ottaa säilöön turvallisuuteen liittyvien rikosten vuoksi tai siksi, että heillä on yhteyksiä aseellisiin ryhmiin, ja helpottamaan heidän paluutaan lähtömaahansa tapauksen mukaan kuntoutusta, yhteiskuntaan sopeuttamista ja/tai syytteeseenpanoa varten täysin kansainvälisen oikeuden mukaisesti;

13. korostaa, että lapsia on olennaisen tärkeää suojella seksuaaliselta riistolta ja hyväksikäytöltä; pitää valitettavana, että 23 jäsenvaltiota ei ole vielä pannut täytäntöön lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskevaa direktiiviä; panee merkille, että Euroopan neuvosto painottaa useiden sidosryhmien välistä yhteistyötä perustana verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnalle, ja toteaa, että tähän yhteistyöhön osallistuvat lainvalvontaviranomaiset, kansalliset viranomaiset, raportointimekanismit sekä palveluntarjoajat/teollisuus; suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen ehdottaa vuoden 2021 alkupuoliskolla pidempiaikaista lainsäädäntökehystä lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi; toistaa tukevansa lasten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemistä ja torjuntaa käsittelevän eurooppalaisen keskuksen perustamista, jota komissio parhaillaan arvioi; pitää myönteisenä Europolin tekemää ennaltaehkäisevää työtä, erityisesti sen tiedotuskampanjoita, joilla pyritään ehkäisemään verkossa tapahtuvaa lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ([33]), ([34]);

14. korostaa, että lapsiin kohdistuva väkivalta ja hyväksikäyttö on lisääntynyt huolestuttavassa määrin, kun taas sosiaalipalveluista ja suojelulaitoksista on tullut erittäin vaikeasti saavutettavia covid-19-pandemian aikana; korostaa, että on tärkeää kehittää unionin tasolla ennaltaehkäiseviä toimintapolitiikkoja lapsiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi; korostaa EU:n virastojen ja elinten roolia lasten oikeuksia koskevan EU:n lainsäädäntökehyksen täytäntöönpanossa; kehottaa komissiota sisällyttämään strategiaan EU:n toimintasuunnitelman, joka sisältää verkkopalvelujen tarjoajia ja teknologiayrityksiä koskevia normeja ja vertailuarvoja, jotta lapset voidaan pitää turvassa verkossa sen lisäksi, että heitä suojellaan laittomalta sisällöltä ja haitalliselta sisällöltä; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä tehneet niin, kriminalisoimaan verkkoviettelyn ja verkkoahdistelun;

15. kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n strategia on yhdenmukainen äskettäisessä lasten seksuaalisen hyväksikäytön tehokkaampaa torjuntaa koskevassa EU:n strategiassa, romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskevassa EU:n strategiakehyksessä, Euroopan sukupuolistrategiassa sekä hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa EU:n strategiassa 2020–2025 esitettyjen painopisteiden ja lainsäädäntöehdotusten kanssa;

16. katsoo, että jotta lapsiköyhyys voidaan poistaa, EU:n strategiaan on tärkeää sisällyttää konkreettisia toimenpiteitä lapsiin investoimiseksi, mukaan lukien asianmukaisin määrärahoin varustetun eurooppalaisen lapsitakuun perustaminen; kehottaa komissiota esittämään ehdotuksensa eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä, kuten komissio on sitoutunut tekemään, ja kehottaa jäsenvaltioita nopeuttamaan sen täytäntöönpanoa ja investoimaan lasten köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan kaikki mahdolliset resurssit, mukaan lukien sellaiset EU-rahastot kuin Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+), koheesiota ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu (ReactEU), elpymis- ja palautumistukiväline, Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), InvestEU, Erasmus+ sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto (AMF); korostaa, että jäsenvaltioiden olisi laadittava sekä monivuotisia kansallisia strategioita lasten köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi että lapsitakuun kansallisia toimintasuunnitelmia;

17. on huolissaan siitä, että covid-19-kriisistä toipumisen yhteydessä tarve torjua lapsiköyhyyttä kasvaa ja että köyhyydellä on yhä suurempi vaikutus lapsiin, jotka ovat kaikkein haavoittuvin ryhmä heikoimmassa asemassa olevien joukossa; vaatii, että EU:n strategiaa täydennetään kattavalla köyhyyden vastaisella strategialla, johon sisältyy toimenpiteitä, joilla varmistetaan kunnollinen ja kohtuuhintainen asuminen ja puututaan asunnottomuuteen; muistuttaa, että kaikissa

([33]) https://www.europol.europa.eu/activities-services/public-awareness-and-prevention-guides/online-sexual-coercion-and-extortion-crime

([34]) https://www.europol.europa.eu/stopchildabuse

lapsiköyhyyden poistamista koskevissa strategioissa on otettava huomioon yksinhuoltajaperheiden ja monilapsisten perheiden todellisuus, sillä yksinhuoltajataloudet ja monilapsiset kotitaloudet kuuluvat haavoittuviin ryhmiin;

18. korostaa, että EU:n strategiassa on tärkeää ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla varmistetaan terveydenhuollon hyvä saatavuus lapsille ja perheille EU4Health-ohjelman mukaisesti ja otetaan samalla huomioon lasten vaikeudet käyttää tätä oikeutta;

19. korostaa, että EU:n strategiassa on tärkeää ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla saatetaan ajan tasalle mielenterveyttä ja henkistä hyvinvointia koskeva EU:n toimintakehys, jonka olisi oltava täysin osallistava, jotta voidaan vastata myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten sekä syrjäytyneiden ja rodullistettujen ryhmien tarpeisiin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään investointeja lapsille ja perheille tarkoitettuihin mielenterveyspalveluihin ja psykososiaalisiin palveluihin erityisesti matalan ja keskitulotason maissa sekä hauraissa humanitaarisissa tilanteissa; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön mekanismeja mielenterveysongelmien havaitsemiseksi varhaisessa vaiheessa; kehottaa sisällyttämään psykososiaalisen ja mielenterveystuen täysimääräisesti kansallisiin ja kansainvälisiin lastensuojelujärjestelmiin sekä tarjoamaan ammattilaisille koulutusta lasten erityistarpeista;

20. toistaa kehotuksensa varmistaa lapsiystävällinen oikeusjärjestelmä, jossa on asianmukaiset ja osallistavat menettelyt, joissa otetaan huomioon kaikkien lasten tarpeet; korostaa, että on tärkeää varmistaa lapsen oikeus tulla kuulluksi, saada laillisen edustajan apua ja saada täyttä tietoa lapsiystävällisellä tavalla oikeusjärjestelmän kaikissa vaiheissa direktiivin (EU) 2016/800 4 ja 16 artiklan sekä direktiivin 2012/29/EU ([35]) 22 ja 24 artiklan mukaisesti, myös muuttajalasten osalta, kiinnittäen erityistä huomiota ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan direktiivit nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan ne täytäntöön; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että lapsi- ja perhetuomioistuimet toimivat keskeisenä palveluna ja jatkavat kiireellisiä käsittelyjä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa sellaisten lasten hoitamiseksi ja suojelemiseksi, jotka ovat välittömässä vaarassa joutua laiminlyönnin tai hyväksikäytön uhreiksi; muistuttaa, että olisi otettava käyttöön erityisiä suojatoimia lapsille, jotka joutuvat tekemisiin oikeudenkäyntien tai niihin liittyvien menettelyjen kanssa, ja korostaa tarvetta kouluttaa erikoistunutta henkilöstöä;

21. panee pahoitellen merkille, että 11 jäsenvaltiota 27:stä ei tarjonnut internetissä lapsille kohdennettua tietoa oikeusjärjestelmästä, kuten interaktiivista koulutusta laillisista oikeuksista, ja kehottaa kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan, että lapset voivat tutustua näihin tietoihin lapsiystävällisellä tavalla, ottaen huomioon mahdolliset vammat, jotka saattavat haitata saatavuutta ([36]);

22. korostaa lapsen edun merkitystä rajat ylittävissä perheoikeudellisissa riita-asioissa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että ne täyttävät Bryssel II a -asetuksessa ([37]) säädetyt velvoitteensa, ja kehottaa kansallisia viranomaisia tunnustamaan ja panemaan täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa annetut tuomiot lapsiin liittyvissä asioissa, kuten lapsen huoltoa koskevat tuomiot, tapaamisoikeudet ja elatusvelvoitteet; korostaa huoltajuusasioita koskeviin menettelyihin osallistuvien kansallisten ja paikallisten viranomaisten välisen tiiviin yhteistyön ja tehokkaan viestinnän merkitystä; kehottaa jäsenvaltioita kunnioittamaan lasten oikeutta nähdä vanhempiaan pandemiaan liittyvistä rajoittavista toimenpiteistä huolimatta, kunhan tämä ei vaaranna heidän turvallisuuttaan ja terveyttään;

23. kehottaa EU:ta, sen virastoja ja jäsenvaltioita lopettamaan lasten valtiottomiksi jäämisen sekä EU:ssa että sen ulkopuolella, muun muassa parantamalla etulinjassa olevien virkamiesten valmiuksia tunnistaa, kirjata ja reagoida asianmukaisesti valtiottomuuteen maahanmuutto- ja turvapaikka-asioissa, edistämällä yleistä pääsyä syntymän rekisteröintiin ja syntymätodistukseen vanhempien asemasta riippumatta ja varmistamaan sen, myös hlbtiq+-perheiden osalta, ottamalla käyttöön, parantamalla ja panemalla täytäntöön oikeudellisia takeita lasten valtiottomiksi jäämisen ehkäisemiseksi ja ottamalla käyttöön ja parantamalla lasten oikeuksiin perustuvia kansalaisuudettomuuden määritysmenettelyjä, jotta voidaan täyttää kansainväliset velvoitteet valtiottomia henkilöitä kohtaan maahanmuuton yhteydessä lapsen edun mukaisesti ja noudattaen lasten oikeutta saada kansalaisuus;

([35]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

([36]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf

([37]) Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta (EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1).

Torstai 11. maaliskuuta 2021

24. korostaa, että EU:n strategiaan sekä turvapaikkamenettelyjen kaikkiin vaiheisiin on sisällytettävä toimenpiteitä, joilla parannetaan muuttajalasten tilannetta ja suojellaan heidän etuaan sekä EU:ssa että sen ulkopuolella; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan lapsia koskevien takeiden ja menettelyllisten oikeuksien täytäntöönpanon Euroopan yhteisessä turvapaikkajärjestelmässä keskittyen erityisesti nopeisiin perheenyhdistämisprosesseihin direktiivin 2003/86/EY mukaisesti, asianmukaisten vastaanotto-olosuhteiden ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuteen, pätevien laillisten edustajien ja huoltajien nimeämiseen ilman huoltajaa oleville alaikäisille sekä lapsiystävällisen tiedon saatavuuteen;

25. korostaa muuttaja- ja pakolaislasten kotouttamisen ja osallistamisen merkitystä; muistuttaa, että on tärkeää poistaa kaikki esteet peruspalvelujen ja kotouttamis- ja osallistamistoimenpiteiden saatavuudelta, psykososiaalinen ja mielenterveystuki mukaan lukien, ja tarjota lapsille mahdollisuuksia lisätä sosiaalista osallisuutta; kehottaa komissiota ryhtymään kiireellisiin toimiin lisätäkseen tietoisuutta siitä, että on tärkeää muuttaa tapaa, jolla muuttoliikkeestä puhutaan ja kirjoitetaan, sekä torjua stereotypioita;

26. katsoo, että strategiassa olisi asetettava etusijalle lasten oikeudet vapaudenriiston osalta niiden oikeuksien mukaisesti, jotka on hahmoteltu YK:n maailmanlaajuisessa tutkimuksessa vankeudessa olevista lapsista; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tehostamaan toimia lasten säilöönoton lopettamiseksi erityisesti muuttoliikkeen yhteydessä ja etsimään säilöönotolle yhteisöpohjaisia vaihtoehtoja, jotka vastaavat lapsen etua ja mahdollistavat sen, että lapset pysyvät perheenjäsentensä ja/tai huoltajiensa luona ilman että heidän vapautensa riistetään, kun heidän maahanmuuttajastatustaan ratkaistaan;

27. katsoo, että EU:n strategiassa haavoittuvassa asemassa olevien lasten oikeudet olisi valtavirtaistettava kaikille politiikan aloille ja olisi omaksuttava moniperusteinen lähestymistapa, jossa otetaan huomioon monissa muodoissa esiintyvä syrjintä, joka kohdistuu muun muassa rodullistettujen ryhmien lapsiin, vammaisiin lapsiin, vailla vanhempien huolenpitoa oleviin lapsiin tai lapsiin, joita uhkaa vanhempien huolenpidon menetys, laitoshoidossa oleviin lapsiin, hlbtiq-lapsiin, etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluviin lapsiin, muuttaja- ja pakolaislapsiin, valtiottomiin tai paperittomiin lapsiin, väkivallan tai seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi joutuneisiin lapsiin, suoraan tai epäsuorasti oikeusjärjestelmien uhreiksi joutuneisiin lapsiin, mielenterveysongelmista kärsiviin lapsiin, asunnottomiin lapsiin, tyttöihin ja vankilassa olevien vanhempien lapsiin; muistuttaa, että sosiaalipalvelut ja perhetuki ovat olennaisen tärkeitä, jotta vältetään perheiden erottaminen ja sosiaalinen syrjäytyminen;

28. korostaa, että romanilapset, erityisesti romanitytöt, joutuvat kaikkialla Euroopassa kärsimään rasismin ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän aiheuttamasta lisätaakasta, joka ajaa heidät yhteiskuntiensa marginaaliin; korostaa, että alhainen koulutustaso, koulupoissaolot ja koulunkäynnin keskeyttäminen, ei-osallistavat koulujärjestelmät, korkea työttömyysaste ja heikot työllistymismahdollisuudet johtavat siihen, että romanipojilla ja -tytöillä ei realistisia mahdollisuuksia integroitua ja osallistua täysimääräisesti yhteiskuntaan; muistuttaa, että henkilöasiakirjojen puuttuminen haittaa monien romanityttöjen mahdollisuuksia päästä koulutukseen, terveydenhuoltoon ja muihin niihin liittyviin palveluihin, ja muistuttaa lisäksi, että lisääntynyt rasismi ja romanivastaisuus vaikuttavat romanityttöjen turvallisuuteen, minkä vuoksi he ovat yhä alttiimpia sosiaaliselle syrjäytymiselle, hyväksikäytölle, ihmiskaupalle ja väkivallalle ([38]);

29. toteaa, että EU:n strategiassa olisi ehdotettava osallistavaa lähestymistapaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lasten suojelemiseksi perusoikeuskirjan, lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen, YK:n lapsen oikeuksien komitean esittämien yleisten huomioiden sekä kestävän kehityksen tavoitteiden ja niiden lapsiin liittyvien päämäärien mukaisesti siten, että ketään ei unohdeta; muistuttaa, että haavoittuvassa asemassa oleville lapsille ja heidän perheilleen on tärkeää luoda turvallinen ympäristö sosiaalisten investointien avulla, ja toteaa, että lasten ja perheiden asuinolot olisi tunnustettava haavoittuvuuden määritelmään kuuluviksi ja sisällytettävä siihen; korostaa, että on tärkeää kehittää ja vahvistaa yhdennettyjä kansallisia ja kansainvälisiä lastensuojelujärjestelmiä, joilla on resurssi-, täytäntöönpano- ja seurantaohjelmat;

30. korostaa, että on tärkeää, että EU puuttuu sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassaan digitaaliteknologian fyysisiin (heikko infrastruktuuri ja maantiede), teknisiin (huonosti toimivat laitteet), kulttuurisiin (sukupuoleen liittyvät ja sosiaaliset normit, kulttuurikäytännöt ja vammaisuus tai vähemmistöasema) sekä taloudellisiin ja sosiaalisiin esteisiin;

31. korostaa, että EU:n on tärkeää investoida digitaaliseen lukutaitoon, jotta voidaan taata digitaalisen lukutaidon ja digitaalisen koulutuksen maksuton saatavuus kaikille lapsille, erityisesti alipalvelluista tai marginalisoituneista yhteisöistä tuleville lapsille, keskittyen heidän selviytymiskykynsä parantamiseen ja psykososiaalisen tuen tarjoamiseen; panee merkille, että nämä investoinnit voitaisiin tehdä osana eurooppalaisen koulutusalueen uutta osaamisohjelmaa Euroopalle ja ne

([38]) https://rm.coe.int/16800c0a86

voisivat saada rahoitusta EU:n kehitys- ja humanitaarisista rahastoista; huomauttaa, että investoinnit sen varmistamiseen, että koulutusjärjestelmät voivat tarjota digitaalista koulutusta, digitaalista lukutaitoa ja digitaalisia taitoja kaikille lapsille, ovat keskeisessä asemassa, jotta voidaan edistää lasten ymmärrystä digitaaliteknologioista, poistaa eriarvoisuutta, parantaa digitaalista osallisuutta ja voimaannuttaa ja suojella lapsia ja heidän oikeuksiaan verkossa ja sen ulkopuolella; muistuttaa, että digitaalisen koulutuksen, digitaalisen lukutaidon ja digitaalisten taitojen kehittämisen olisi tarjottava lapsille valmiudet torjua digitaalisen ympäristön vaaroja ja toimia vastuullisesti ollessaan vuorovaikutuksessa digitaalisessa ympäristössä;

32. kehottaa komissiota kuuntelemaan lasten ääntä ottamalla käyttöön virallisia vuoropuhelu- ja kuulemismekanismeja ja varmistamalla heidän täysimääräisen ja merkityksellisen osallistumisensa päätöksentekoon keskittyen erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien, kuten tyttöjen, köyhyydessä elävien lasten, kotiseudultaan siirtymään joutuneiden lasten ja muuttajalasten sekä vammaisten lasten äänen kuulumiseen;

33. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityisiä mekanismeja covid-19-pandemian kaikkiin lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi, jotta voidaan kerätä tietoja parempien kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi ratkaisemaan lasten näkökulman perusteella lapsiin vaikuttavia ongelmia; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityisen lasten oikeuksiin keskittyvän lähestymistavan kansallisten elpymissuunnitelmien laadinnassa;

34. kehottaa neuvostoa hyväksymään päätelmät EU:n strategiasta, jossa vahvistetaan uusi pakollinen kehys EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen esimerkin mukaisesti ja jolla varmistetaan hyvin suunniteltujen, kattavien ja asianmukaisesti rahoitettujen yhdennettyjen kansallisten ja kansainvälisten lastensuojelujärjestelmien täytäntöönpano;

35. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että lapsen oikeudet asetetaan etusijalle ja valtavirtaistetaan kaikkiin EU:n sisäisiin ja ulkoisiin toimintapolitiikkoihin, toimiin ja ohjelmiin, jotka vaikuttavat lapsiin suoraan tai epäsuorasti, ja varmistamaan kaikkien eri välineiden johdonmukaisuuden ja yhdenmukaisuuden;

36. kehottaa komissiota kehittämään määrärahojensa jakoa varten lapsimarkkerin, jotta EU:n toimielimet ja kumppanit voivat mitata ja seurata lapsiin kohdistuvia EU:n investointeja keräämällä eriteltyjä ja yksittäisiä tietoja, jotta voidaan tunnistaa toimintapoliittisten ja taloudellisten sitoumusten väliset erot ja laatia näin arvio EU:n lasten oikeuksille antaman tuen määrästä;

37. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan vuotuisen toimintasuunnitelman lapsen oikeuksia koskevan EU:n strategian määräysten panemiseksi täytäntöön ja sisällyttämään kansalliset toimintasuunnitelmansa EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelmaan;

38. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että lapsen oikeuksia koskeva EU:n strategia rahoitetaan asianmukaisesti, ja huolehtimaan siitä, että EU:n sisäisillä ja ulkoisilla rahoitusvälineillä sekä kansallisilla talousarvioilla tuetaan strategiassa asetettujen painopisteiden täytäntöönpanoa;

39. kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n strategian täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa seurataan asianmukaisesti; muistuttaa, että on varmistettava oikeuksiin perustuva merkityksellinen ja osallistava lasten osallistuminen strategian koko laatimis- ja täytäntöönpanoprosessin ajan ja käytettävä vertailuarvoja ja indikaattoreita, jotta edistymistä voidaan seurata paremmin;

40. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.